

Lieta C-490/20

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2020. gada 2. oktobris

Iesniedzējtiesa:

Administrativen sad Sofia-grad (Bulgārija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 2. oktobris

Prasītāja:

V.M.A.

Atbildētāja:

Stolichna Obsthina, Rayon "Pancharevo" (Sofijas pašvaldība,
Pancharevo priekšpilsēta)

Pamatlietas priekšmets

Tiesvedība pirmajā instancē *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa), kas uzsākta saistībā ar V.M.A. prasību par Sofijas pašvaldības *Pancharevo* priekšpilsētas atteikumu izsniegt dzimšanas apliecību 2019. gada 8. decembrī Barselonā, Spānijas Karalistē, dzimušajai meitenei S.D.K.A., kuras piedzimšana ir apliecināta ar Spānijas dzimšanas apliecību, kurā kā viņas mātes ir norādītas personas V.M.A. un K.D.K., kas abas ir sieviešu dzimuma personas.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija; LESD 267. panta pirmā daļa

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai LESD 20. un 21. pants, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7., 24. un 45. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem Bulgārijas administratīvajām iestādēm, kurās ir iesniegts pieteikums par citā ES dalībvalstī dzimuša bērna, kuram ir Bulgārijas pilsonība, dzimšanas fakta reģistrāciju, kas ir apliecināta ar Spānijas dzimšanas apliecību, kurā divas sieviešu dzimuma personas ir norādītas kā mātes bez sīkākas informācijas, vai un, ja jā, tad kura no viņām ir bērna bioloģiskā māte, netiek atļauts atteikt Bulgārijas dzimšanas apliecības noformēšanu, pamatojoties uz to, ka prasītāja atsakās norādīt, kura ir bērna bioloģiskā māte?
- 2) Vai LES 4. panta 2. punkts un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 9. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ES dalībvalstu nacionālās identitātes un konstitucionālās identitātes saglabāšana nozīmē, ka pēdējām minētām ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz tiesību normām par izcelšanās noteikšanu? Konkrēti:
 - vai LES 4. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to dalībvalstīm ir atļauts pieprasīt informāciju par bērna bioloģisko izcelšanos?
 - vai LES 4. panta 2. punkts, skatot to kopsakarā ar Hartas 7. pantu un 24. panta 2. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai panāktu interešu līdzsvaru, ir nepieciešams savstarpēji izsvērt dalībvalsts nacionālo identitāti un konstitucionālo identitāti, no vienas puses, un bērna intereses, no otras puses, turklāt ir jāņem vērā, ka šobrīd nedz attiecībā uz vērtībām, nedz arī no juridiskā viedokļa nepastāv vienprātība par iespēju dzimšanas apliecībā kā vecākus atļaut norādīt tā paša dzimuma personas bez sīkākas informācijas, vai un, ja jā, kurš no viņām ir bērna bioloģiskais vecāks? Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša, kā šis interešu līdzsvars varētu konkrēti tikt sasniegts?
- 3) Vai, lai atbildētu uz pirmo jautājumu, nozīme ir *Brexit* tiesiskajām sekām tiktāl, ciktāl viena māte, kas ir norādīta citā dalībvalstī izsniegtajā dzimšanas apliecībā, ir Apvienotās Karalistes pilsoņe, otra māte ir Eiropas Savienības dalībvalsts pilsoņe, it īpaši ņemot vērā, ka atteikums noformēt Bulgārijas bērna dzimšanas apliecību ir uzskatāms par dalībvalsts radītu šķērslī bērna personu apliecinošā dokumenta izsniegšanai, un tādējādi, attiecīgā gadījumā, apgrūtina viņa kā Savienības pilsoņa tiesību pilnīgu īstenošanu?
- 4) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša: vai, pamatojoties uz Savienības tiesībām, it īpaši efektivitātes principu, kompetentajām valsts iestādēm ir pienākums atkāpties no dzimšanas apliecības noformēšanas parauga, kas ir piemērojamo valsts tiesību sastāvdaļa?

Eiropas Savienības tiesību normas un judikatūra

Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk tekstā – “LESD”) 18., 20. un 21. pants;

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7., 9., 21., 24. un 45. pants;

Līguma par Eiropas Savienību (turpmāk tekstā – “LES”) 4. panta 2. punkts;

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK, 2. panta 1. punkts un 2. punkta a) apakšpunkts, 4. pants, kā arī 7. panta 1. punkta d) apakšpunkts un 4. punkts;

Tiesas spriedumi, 2008. gada 25. jūlijs, *Metock* u.c., C-127/08, EU:C:2008:449; 2012. gada 8. novembris, *Iida*, C-40/11, EU:C:2012:691, un 2018. gada 5. jūnijs, *Coman* u.c., C-673/16, EU:C:2018:385; 2001. gada 20. novembris, *Jany* u.c., C-268/99, EU:C:2001:616, un 1974. gada 4. decembris, *Van Duyn*, 41/74, EU:C:1974:133; 2003. gada 2. oktobris, *Garcia Avello*, C-148/02, EU:C:2003:539; 2008. gada 1. aprīlis, *Maruko*, C-267/06, EU:C:2008:179, un 2008. gada 14. oktobris, *Grunkin* un *Paul*, C-353/06, EU:C:2008:559; 2016. gada 2. jūnijs, *Bogendorff von Wolffersdorff*, C-438/14, EU:C:2016:401.

Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk tekstā – “ECT”) 2014. gada 26. jūnija spriedums lietā *Menesson* pret Franciju (Pieteikums Nr. 65192/11) un ECT atzinums Francijas Kasācijas tiesas (*Cour de Cassation*) lūgumam (Lūgums Nr. P16–2018–001)

Valsts tiesību normas

Konstitutsia na Republika Balgaria (Bulgārijas Republikas Konstitūcija), 25. pants un 46. panta 1. punkts;

Semeen kodeks (Ģimenes kodekss), 60. un 61. pants;

Zakon za grazhdanskata registratsia (Likums par pilsoņu reģistrāciju), 42., 45., 69., 70. un 72. pants;

Naredba Nr. RD–02–20–9 ot 21.05.2012 g. za funkcionirane na Edinnata sistema za grazhdanska registratsia (2012. gada 21. maija Noteikumi Nr. RD–02–20–9 par vienotās pilsoņu reģistrācijas sistēmas darbību), 7., 12., 13., 14. pants;

Zapoved Nr. RD–02–14–2595 ot 15.12.2011 za utvarzhdavane na obraztsi na aktovete za grazhdansko sastoyanie, izdadena ot ministara na regionalnoto razvitie i blagoustroystvoto i ministara na pravosadieto (2011. gada 15. decembra

Reģionālās attīstības un labiekārtošanas ministra un tieslietu ministra Rīkojums Nr. RD-02-14-2595, ar ko apstiprina civilstāvokļa reģistrāciju apliecinošo dokumentu paraugus)

Īss pamatlītas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 2019. gada 8. decembrī Barcelonas pilsētā, Spānijas Karalistē ir piedzimis bērns S.D.K.A, kuram ir izsniegta dzimšanas apliecība, kurā kā bērna mātes tika norādītas V.M.A., Bulgārijas pilsoņe, minēta kā “māte A”, un K.D.K., Apvienotās Karalistes pilsoņe, minēta kā “māte”, abas personas ir sieviešu dzimuma.
- 2 2020. gada 29. janvāra pieteikumā V.M.A. ar sava pārstāvja starpniecību paziņoja, ka Sofijas pašvaldības *Pancharevo* priekšpilsēta var izsniegt bērna S.D.K.A. Bulgārijas dzimšanas apliecību. Paziņojumam bija pievienots oficiāli apliecināts Barcelonas civilstāvokļa aktu reģistra izraksts vai S.D.K.A. dzimšanas fakta reģistrācijas tulkojums bulgāru valodā, kurā kā bērna mātes ir norādītas V.M.A., dzimusi Sofijā, Bulgārijas Republikā, un K.D.K., dzimusi Gibraltārā, Apvienotajā Karalistē, abas ir sieviešu dzimuma personas.
- 3 Saskaņā ar dzimšanas apliecinājumā ietvertu informāciju V.M.A. un K.D.K. 2018. gada 23. februārī Gibraltārā, Apvienotajā Karalistē, ir noslēgušas civillaulību.
- 4 2020. gada 7. februārī Sofijas pašvaldība *Pancharevo* priekšpilsēta rakstveidā noteica prasītājam septiņu dienu laikā iesniegt pierādījumus par bērna izcelšanos attiecībā uz viņa bioloģisko māti.
- 5 2020. gada 18. februārī prasītāja, atsaucoties uz viņai šādi sniegtiem norādījumiem, atbildēja, ka viņa nevar sniegt šādu informāciju un ka šajā ziņā saskaņā ar Bulgārijas Republikā spēkā esošajiem tiesību aktiem viņai nav pienākuma to darīt.
- 6 Ar 2020. gada 5. marta vēstuli, kas prasītājam tika nosūtīta tajā pašā dienā, Sofijas pašvaldības *Pancharevo* priekšpilsēta, atteicās noformēt bērna S.D.K.A. Bulgārijas dzimšanas apliecību.
- 7 2020. gada 3. aprīlī V.M.A. pārstāvis cēla prasību *Administrativen sad – Sofia grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) par Sofijas pašvaldības *Pancharevo* priekšpilsētas atteikumu, kas izteikts 2020. gada 5. marta vēstulē, noformēt bērna S.D.K.A. Bulgārijas dzimšanas apliecību atbilstoši izsniegtajai Spānijas dzimšanas apliecībai.

Pamatlītas pušu galvenie argumenti

- 8 Saskaņā ar prasītājam adresēto Sofijas pašvaldības *Pancharevo* priekšpilsētas 2020. gada 5. marta vēstuli, ar ko tika atteikts noformēt bērna S.D.K.A. Bulgārijas

dzimšanas apliecību, šī atteikuma iemesli ir tādi, ka neesot pietiekamas informācijas par bērna izcelšanos attiecībā uz viņa bioloģisko māti. Tālāk tika norādīts, ka divu sieviešu dzimuma vecāku ierakstīšana bērna dzimšanas apliecībā neesot pieļaujama, jo viendzimuma laulības slēgšana Bulgārijas Republikā šobrīd neesot atļauta un šāds ieraksts būtu pretrunā sabiedriskajai kārtībai.

- 9 Prasītāja savā prasības pieteikumā *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) norāda, ka ar atteikumu izsniegt bērnam S.D.K.A. Bulgārijas dzimšanas apliecību tiekot pārkāptas gan materiālās tiesības, gan procesuālās tiesības un ka tas esot arī Direktīvas 2004/38 pārkāpums, kā arī neatbilst nedz Tiesas, nedz ECT judikatūrai. Prasītāja uzskata, ka nevienā Bulgārijas Republikas materiālo tiesību aktā neesot noteikts administratīvās iestādes pienākums noskaidrot bērna izcelšanos pirms tā viņam izsniedz Bulgārijas dzimšanas apliecību. Turklāt prasītāja atsauca uz Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru uzņēmēja dalībvalsts nevar noteikt papildu nosacījumus laulības esamības un no tās izrietošo ģimenes locekļu tiesību ievērošanai (spriedumi, 2008. gada 25. jūlijs, *Metock* u.c., C-127/08, EU:C:2008:449; 2012. gada 8. novembris, *Iida*, C-40/11, EU:C:2012:691, kā arī 2018. gada 5. jūnijs, *Coman* u.c., C-673/16, EU:C:2018:385).
- 10 Prasītāja apstrīd, ka Sofijas pašvaldības *Pancharevo* priekšpilsēta varētu atsaukties uz sabiedriskās kārtības apsvērumiem, un šajā ziņā atsauca uz Bulgārijas *Kodeks na mezhdunarodnoto chastno pravo* (Starptautisko privāttiesību kodekss), kā arī uz attiecīgo Tiesas judikatūru (spriedumi, 2001. gada 20. novembris, *Jany* u.c., C-268/99, EU:C:2001:616, kā arī 1974. gada 4. decembris, *Van Duyn*, 41/74, EU:C:1974:133).
- 11 Tālāk prasītāja apgalvo, ka tā esot prettiesiska iejaukšanās V.M.A. tiesībās uz privāto dzīvi, kā arī V.M.A. un K.D.K. tiesībās uz ģimenes dzīvi, ja Sofijas pašvaldības *Pancharevo* priekšpilsēta pieprasot pierādījumus par bērna bioloģisko izcelšanos, kuru neesamība pamatojot atteikumu izsniegt bērnam S.D.K.A. Bulgārijas dzimšanas apliecību, un ka šie pārkāpumi esot izdarīti saistībā ar tiešu diskrimināciju.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma izklāsts

- 12 *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) sava lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamības pamatojumam min šādus iemeslus: faktiskā un juridiskā situācija šajā lietā neapšaubāmi ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā. Iesniedzējtiesa atsauca uz Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru personu statuss ir jautājums, kas faktiski ietilpst dalībvalstu kompetencē, un Savienības tiesības šo kompetenci neaizskar, taču saskaņā ar kuru, īstenojot šo kompetenci, dalībvalstīm ir jāievēro Savienības tiesības un it īpaši Līguma tiesību normas attiecībā uz katram Savienības pilsonim atzīto brīvību pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā. Tādēļ dalībvalstīm, īstenojot šo kompetenci, ir jāievēro Savienības tiesības, ja vien runa nav par iekšēja rakstura situāciju, kurai

nav nekādas saistības ar Savienības tiesībām (spriedumi, 2003. gada 2. oktobris, *Garcia Avello*, C-148/02, EU:C:2003:539; 2008. gada 14. oktobris, *Grunkin un Paul*, C-353/06, EU:C:2008:559; 2018. gada 5. jūnijs, *Coman u.c.*, C-673/16, EU:C:2018:385). Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka Tiesa ir nospriedusi, ka pastāv saikne ar Savienības tiesībām attiecībā uz bērniem, kas ir vienas dalībvalsts pilsoņi, kuri likumīgi dzīvo citas dalībvalsts teritorijā (spriedums, 2003. gada 2. oktobris, *Garcia Avello*, C-148/02, EU:C:2003:539, 27. punkts).

- 13 Bērns S.D.K.A. ir dzimis un arī dzīvo Barselonā, Spānijas Karalistē; kā viņa mātes Spānijas dzimšanas apliecībā tika ierakstītas V.M.A., kas ir Bulgārijas pilsone, un K.D.K, kas ir Apvienotās Karalistes pilsone. Vienlaikus prasītāja pamatlietā ir Bulgārijas pilsone, kas ir izmantojusi savas tiesības uz brīvu pārvietošanos un tā rezultātā ir noslēgusi laulību ar K.D.K Gibraltārā, Apvienotajā Karalistē, un apmetusies uz dzīvi Barselonā, Spānijas Karalistē, kur ir dzimusi viņas meita S.D.K.A.
- 14 Šādos apstākļos prasītājai ir pamats atsaukties uz LESD 21. pantā garantētajām tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā saistībā ar viņas meitas dzimšanas fakta reģistrācijas pieteikumu arī Bulgārijas Republikā, noformējot Bulgārijas dzimšanas apliecību, kas ietver tādu pašu informāciju kā bērna Spānijas dzimšanas apliecība.
- 15 Turklāt atteikums noformēt Bulgārijas dzimšanas apliecību, kas ir nepieciešama, lai izsniegtu Bulgārijas personu apliecinošu dokumentu, liegtu bērnam iespēju pilnībā īstenot tiesības, kuras viņam ir kā Savienības pilsonim. Proti, Bulgārijas personu apliecinošu dokumentu izsniegšana ir atkarīga no tā, vai pastāv Bulgārijas dzimšanas apliecība. Šis jautājums rodas vēl jo vairāk tāpēc, ka otram bērna vecākam ir Apvienotās Karalistes pilsonība. *Brexit* tiesisko seku dēļ bērnam, iespējams, iegūstot Apvienotās Karalistes pilsonību, tādējādi netiktu ļauts iegūt derīgu Savienības pilsonību.
- 16 Visbeidzot, pastāv Tiesas judikatūra, kas liecina par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par jautājumiem, kas attiecas uz Tiesas Savienības tiesību normu interpretāciju, pieņemamību. Vienlaikus iesniedzējtiesa neatrod nevienu spriedumu par jautājumiem, kas ir identiski tiem, kādi ir šajā tiesvedībā, kas varētu tai palīdzēt atrisināt tās izskatīšanā esošo lietu.
- 17 *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) būtībā savu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu pamato šādi: kā atzīts fakts tiek uzskatīts, ka Bulgārijas konstitucionālās identitātes un Bulgārijas sabiedrības vērtību neatņemama sastāvdaļa pašreizējā sociālā attīstības posmā ir tradicionāla laulība, kas tiek saprasta kā brīvprātīga savienība starp vīrieti un sievieti, kā tas ir skaidri paredzēts Bulgārijas 1991. gada Konstitūcijā (šīs Konstitūcijas 46. panta 1. punkts). Šai tiesību normai ir imperatīvs raksturs, un tajā nav paredzēti izņēmumi. Tā ir ietverta Konstitūcijas II nodaļā (“Pilsonu pamattiesības un pamatpienākumi”). Bulgārijas Republikas piemērojamās tiesībās nav atļauts, ka

starp viena dzimuma personām tiek slēgta laulība vai jebkāda cita partnerattiecību forma, no kuras izriet juridiskas sekas.

- 18 Šī konstitūcijā nostiprinātā tradicionālās ģimenes koncepcija ir uzskatāmi atspoguļota arī Ģimenes kodeksā, kurā ir skaidri paredzēts, ka izcelšanos no “mātes” nosaka piedzimšana un ka bērna “māte” ir “sieviete”, kas viņu ir dzemdējusi, arī mākslīgās apaugļošanas gadījumā (Ģimenes kodeksa (turpmāk tekstā – “SK”) 60. pants). SK 61. pantā ir noteikta arī izcelšanās no “tēva”. Abos gadījumos likumdevējs izmanto vienskaitli, kas skaidri norāda, ka bērna izcelšanos nosaka māte un/vai tēvs. Bulgārijas likumdevējs nav paredzējis nevienu gadījumu, kad bērna izcelšanos nosaka divas mātes vai divi tēvi. Turklāt Bulgārijas Ģimenes kodeksā jēdziens “māte” ir definēts kā “sieviete”, kas bērnu ir dzemdējusi, turklāt arī mākslīgās apaugļošanas gadījumā. Līdz ar to un, protams, izņemot likumā paredzētās īpašās procedūras, kā, piemēram, adopciju, sieviete, kas nav bērnu dzemdējusi, netiek uzskatīta par bērna “māti” SK 60. panta izpratnē. Tā kā SK 60. un 61. pantam ir būtiska nozīme Bulgārijas ģimenes un mantošanas tiesībās, *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) uzskata, ka šīs tiesību normas ir arī Bulgārijas Republikas nacionālās identitātes un konstitucionālās identitātes izpausme LES 4. panta 2. punkta izpratnē.
- 19 Šīs tiesību normas reflektējas arī atbilstošajos Likuma par pilsoņu reģistrāciju noteikumos. Saskaņā ar 72. panta 3. punkta 1. apakšpunktu civilstāvokļa aktu reģistrācijas iestādes darbinieks noformē Bulgārijas dzimšanas apliecību, ierakstot šādus datus: apliecības turētāja vārdu, uzvārdu, datumu un dzimšanas vietu, dzimumu un “noteikto izcelšanos”. Ar “izcelšanos” ir jāsaprot “izcelšanās”, kā tā ir definēta SK 60. un 61. pantā. Saskaņā ar 2012. gada 21. maija Noteikumu Nr. RD-02-20-9 par vienotās pilsoņu reģistrācijas sistēmas darbību 12. panta 1. punktu, reģistrējot ārvalstīs notikušu dzimšanas faktu, dati par apliecības turētāja vārdu, uzvārdu, datumu un dzimšanas vietu, dzimumu un “noteikto izcelšanos” tiek ierakstīti dzimšanas apliecībā tā, kā tie ir ierakstīti iesniegtajā izrakstā vai ārvalsts dokumenta tulkojumā bulgāru valodā.
- 20 Taču vienlaikus saskaņā ar civilstāvokļa reģistrāciju apliecinošo dokumentu paraugiem, kas noteikti ar 2011. gada 15. decembra Reģionālās attīstības un publisko labiekārtošanas ministra un tieslietu ministra Rīkojumu, dzimšanas apliecībā ir ietverti dati par bērna vecākiem, kas ir sadalīti divās ailēs, proti, “māte” un “tēvs”. Tādējādi un, neņemot vērā Sofijas pašvaldības *Pancharevo* priekšpilsētas izvirzīto juridisko argumentāciju, ko tā ir izklāstījusi savā vēstulē par pieteikuma noraidīšanu, pēdējā minētā šajā ziņā nevarētu tehniski noformēt dzimšanas apliecību, jo atšķirībā no Spānijas dzimšanas apliecības, paraugā nav paredzēts ierakstīt divas mātes.
- 21 Šādos apstākļos *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) ir šaubas par to, vai, pirmkārt, atteikums reģistrēt tāda Bulgārijas pilsoņa dzimšanas faktu ārvalstīs, kura dzimšanas apliecībā, ko izsniegusi cita dalībvalsts, ir ierakstītas divas mātes, neaizskar viņa tiesības, kas viņam piešķirtas ar LESD 20. un 21. pantu, kā arī Hartas 7., 24. un 45. pantu. Proti, atteikums noformēt

Bulgārijas dzimšanas apliecību varētu apgrūtināt bērna tiesību uz brīvu pārvietošanos īstenošanu tādējādi, ka Bulgārijas personu apliecinošo dokumentu izsniegšana ir atkarīga no tā, vai pastāv Bulgārijas dzimšanas apliecība. Šajā gadījumā *Brexit* tiesiskās sekas arī varētu ietekmēt tiesas vērtējumu, jo otra māte, kas ir norādīta Spānijas dzimšanas apliecībā, var vairs netikt uzskatīta par Savienības pilsoni, bet gan par trešās valsts valstspiederīgo. Līdz ar to atteikums noformēt Bulgārijas dzimšanas apliecību, pat ja šim atteikumam nav juridiskas sekas attiecībā uz bērna Bulgārijas pilsonību, var radīt nopietnus administratīvus šķēršļus Bulgārijas personu apliecinošu dokumentu izsniegšanai un tādējādi apgrūtināt bērna brīvu pārvietošanos Savienībā un viņa kā Savienības pilsoņa tiesību pilnīgu īstenošanu.

- 22 Otrkārt, *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) tomēr šaubās par to, vai iemesli, kas ir saistīti ar sabiedriskās kārtības vai nacionālās identitātes aizsardzību LES 4. panta 2. punkta izpratnē, var pamatot šādu LESD 21. pantā garantēto tiesību uz brīvu pārvietošanos ierobežojumu, un cik lielā mērā šāda ierobežojuma gadījumā ir jāveic izdarītā tiesību uz brīvu pārvietošanos pārkāpuma samērīguma pārbaude. *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) uzskata, ka tiesību aktiem, kas nosaka bērna izcelšanos, ņemot vērā pašreizējo sociālo attiecību attīstību Bulgārijas Republikā, gan tikai no juridiskā viedokļa, gan vērtību ziņā ir fundamentāla nozīme Bulgārijas konstitucionālajā tradīcijā, kā arī Bulgārijas ģimenes un mantošanas tiesību doktrīnā. Ņemot vērā to, ka saskaņā ar LES 4. panta 2. punktu Savienība respektē dalībvalstu nacionālo identitāti, kas raksturīga to politiskajām un konstitucionālajām pamatstrukturām (spriedums, 2016. gada 2. jūnijs, *Bogendorff von Wolfersdorff*, C-438/14, EU:C:2016:401, 73. punkts), *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) šaubās, vai Bulgārijas administratīvajām iestādēm saistībā ar ārvalstīs notikuša dzimšanas fakta reģistrāciju noteiktais pienākums Bulgārijas dzimšanas apliecībā kā bērna vecākus ierakstīt divas mātes, neietekmēs Bulgārijas valsts nacionālo identitāti, kura nav paredzējusi dzimšanas apliecībā ierakstīt divus tā paša dzimuma vecākus.
- 23 Šajā ziņā *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) uzskata, ka tikai likumdevējs varētu suverēni izlemt, vai bērna izcelšanos varētu noteikt ne tikai no vienas mātes, bet arī no divām mātēm un/vai tēviem. Ciktāl *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) ir zināms, Savienības tiesībās par šo jautājumu nekas nav teikts. It īpaši Hartas 9. pantā ir skaidri paredzēts, ka tiesības veidot ģimeni tiek garantētas saskaņā ar valsts tiesību aktiem, kas patiesībā atspoguļo LES 4. panta 2. punktā atzītās nacionālās identitātes un konstitucionālās identitātes saglabāšanu.
- 24 Šajā sakarā un, ievērojot bērna intereses, *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) ņem vērā, ka ir jāatrod risinājums bērna interešu līmenī, kurš nav vainīgs par konstatētajām atšķirībām sociālo attiecību vērtību skalā starp Eiropas Savienības dalībvalstīm. Pēc visa iepriekš minētā *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) ir šaubas,

- vai Hartas 24. panta 2. punktā dalībvalstij ir noteikts pienākums nepiemērot savas valsts tiesību pamatnormas.
- 25 Tādēļ *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) uzskata par nepieciešamu nolūkā panākt līdzsvaru savstarpēji izsvērt dažādās šajā gadījumā esošās likumīgās intereses: pirmkārt, Bulgārijas Republikas konstitucionālo identitāti, kā arī nacionālo identitāti un, otrkārt, bērna intereses un it īpaši viņa tiesības uz privāto dzīvi un brīvu pārvietošanos. Tāpat ir jāpārbauda, vai šāds līdzsvars varētu tikt panākts, izmantojot samērīguma principu. It īpaši *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) ir grūti novērtēt, vai vienas no divām Spānijas dzimšanas apliecībā norādītajām mātēm, kas ir vai nu bērna bioloģiskā māte, vai nu māte, kas par tādu kļuvusi citas procedūras (piemēram, adopcijas) rezultātā, ierakstīšana ailē “māte”, kamēr aile “tēvs” paliek brīva (neizpildīta), būtu uzskatāma par saprātīgu līdzsvaru starp Bulgārijas sabiedrības, to aplūkojot kā vienotu veselumu, likumīgajām interesēm, no vienas puses, un bērna likumīgajām interesēm, no otras puses. Ir acīmredzams, ka šāds risinājums, pamatojoties uz iespējamām atšķirībām starp Spānijas un Bulgārijas dzimšanas apliecībām, radītu noteiktus šķēršļus, bet tomēr atļautu noformēt Bulgārijas dzimšanas apliecību, tādējādi tiktu novērsti un katrā ziņā samazināti iespējamie šķēršļi bērna pārvietošanās brīvībai. Tomēr *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) jautā arī, vai šāds risinājums būtu saderīgs ar tiesībām uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, kas garantētas Hartas 7. pantā.
- 26 *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) uzskata, ka attiecīgā Tiesas judikatūra nesniedz atbildi uz prejudiciālajiem jautājumiem. It īpaši jautājums, kas ir uzdots *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa), atšķirībā no 2018. gada 5. jūnija sprieduma lietā *Coman* u.c. (C-673/16, EU:C:2018:385), nav vērsts uz to, lai atzītu citā dalībvalstī noslēgtu laulību starp viena dzimuma personām saistībā ar atvasināto uzturēšanās tiesību piešķiršanu trešās valsts valstspiederīgajam, bet gan attiecas uz to, lai divas tā paša dzimuma personas, viņu vārdus ierakstot bērna Bulgārijas dzimšanas apliecībā, atzītu kā citā dalībvalstī dzimuša bērna, kuram ir Bulgārijas pilsonība, mātes. Šis jautājums, atšķirībā no lietas *Coman*, ir saistīts ar veidu, kā noteikt Bulgārijas pilsoņa izcelšanos.
- 27 Pamatlietas apstākļi atšķiras arī no tiem, kādi bija pamatā 2008. gada 14. oktobra spriedumam lietā *Grunkin* un *Paul* (C-353/06, EU:C:2008:559). Šajā lietā runa ir nevis par bērna uzvārda noteikšanas veidu, bet gan par viņa izcelšanās noteikšanas veidu. *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) uzskata, ka šim pēdējais minētais jautājums ir atšķirīgs un tam daudz būtiskākas sekas ģimenes tiesību un mantošanas tiesību līmenī. Turklāt lietā *Grunkin* un *Paul* nerodas jautājums par LES 4. panta 2. punkta ievērošanu.
- 28 *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) ir izvērtējusi arī attiecīgo ECT judikatūru, it īpaši tās 2014. gada 26. jūnija spriedumu lietā *Menesson* pret Franciju (Pieteikums Nr. 65192/11). Iesniedzējtiesa piebilst, ka

norādītā ECT judikatūra pirmajā atzinumā par Francijas *Cour de cassation* [Kasācijas tiesas] lūgumu (Lūgums Nr. P16–2018–001), tika papildināta saistībā ar šīs pašas lietas pārskatīšanu pēc pirmā ECT sprieduma lietā *Menesson*.

- 29 *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) uzskata, ka no šīs ECT judikatūras izriet, ka ECT ir svarīgi noskaidrot, vai vismaz viens no vecākiem, kas ir ierakstīts ārvalstī izsniegtajā dzimšanas apliecībā, ir bērna bioloģiskais vecāks. Taču šajā gadījumā prasītāja atteicās atbildētājai sniegt informāciju par bērna bioloģisko māti, kas skaidri atšķir šo lietu no lietas ECT. Turklāt lietas materiālos nav nevienas norādes par to, vai runa ir par surogātmaternitāti. Katrā ziņā iepriekšminētais ECT spriedums šajā lietā nav tieši piemērojams, jo prasītāja atsakās norādīt bērna bioloģisko izcelšanu. Šādā gadījumā *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) jautā, vai rīcības brīvība, kas ECPAK ir atzīta valstīm, nav jāinterpretē plašāk nekā iepriekš minētajā lietā. Tāpat minētajā spriedumā ir skaidri atzīta iespēja valstīm atteikties ierakstīt civilstāvokļa aktu reģistrā ārvalstīs izsniegtu dzimšanas apliecību, ja ir iespējami citi bērna atzīšanas veidi, piemēram, adopcija. Proti, pēdējais minētais apsvērums zināmā mērā sasaucas ar iepriekšminēto nepieciešamību atrast līdzsvaru starp bērna interesēm un valsts nacionālo identitāti, kā arī konstitucionālo identitāti LES 4. panta 2. punkta izpratnē. Šajā kontekstā ir jāpiebilst, ka saskaņā ar SK 110. panta 2. punktu tāda bērna adopcija, kuram ir Bulgārijas pilsonība un pastāvīgā dzīvesvieta citā valstī, notiek atbilstoši šīs valsts tiesību aktu prasībām. Citiem vārdiem sakot, ECT minētā alternatīvā veida efektivitāte un ātrums ir jāizvērtē, ņemot vērā Spānijas tiesības.
- 30 Vēl viens svarīgs apstāklis, uz ko norāda *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) ir tas, ka ECT atzinumiem, kas sniegti, pamatojoties uz ECPAK 16. protokolu (5. pants), kuru Bulgārijas Republika turklāt nav ratificējusi, nav saistoša spēka attiecībā uz valsts tiesām. Savukārt Tiesas, pamatojoties uz LESD 267. pantu, pieņemtie nolēmumi ir saistoši Bulgārijas tiesām, kas *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) dod papildu iemeslu iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.
- 31 Visbeidzot, gadījumā, ja Tiesa nonāktu pie secinājuma, ka Savienības tiesībās dalībvalstīm ir prasīts dzimšanas apliecību ierakstīt civilstāvokļa aktu reģistrā tā, kā tā ir tikusi noformēta citā dalībvalstī, *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) vēlas zināt, kādā veidā to varētu faktiski īstenot. It īpaši dzimšanas apliecības paraugā, kas ir saistošs administratīvajām iestādēm, kā norādīts iepriekš, ir paredzētas divas ailes: aile “māte” un aile “tēvs”. Kā šajos apstākļos konkrēti būtu jāņem vērā Savienības tiesības un it īpaši efektivitātes princips un, ar nosacījumu, ka šis paraugs šobrīd ir piemērojams, turklāt ievērojot to, ka *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) šajā lietā nav kompetences pārbaudīt rīkojuma, ar ko nosaka šo paraugu, likumību?
- 32 Noteiktais dzimšanas apliecības paraugs ir juridiski saistošs, turklāt tiesai šajā lietā nav jāizskata jautājums par to, vai 2011. gada 15. decembra Reģionālās attīstības un labiekārtošanas ministra un tieslietu ministra Rīkojums, kā arī

2012. gada 21. maija Reģionālās attīstības un labiekārtošanas ministra Noteikumi Nr. RD-02-20-9 par vienotās pilsoņu reģistrācijas sistēmas darbību ir likumīgi attiecībā uz augstāka juridiska spēka Bulgārijas vai Eiropas tiesību normām. *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) izskatāmajā tiesvedībā nav arī kompetences pēc savas ierosmes lemt par šo abu tiesību aktu spēkā esamību. Līdz ar to *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) lietas vajadzībām nevar aizstāt šo apstiprināto paraugu ar citu paraugu, un tāpat arī civilstāvokļa aktu reģistrācijas iestādes darbinieks nevarētu šo paraugu aizstāt ar citu paraugu. Ja Tiesa secinātu, ka Savienības tiesībās ir prasīta divu bērnu māšu ierakstīšana dzimšanas apliecībā, kā tādā gadījumā šis spriedums ir jāizpilda?

- 33 Papildus *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) norāda, ka šajā lietā nerodas jautājums par jaundzimušā tiesībām uz pilsonību. Proti, bērns iegūst Bulgārijas pilsonību, pamatojoties uz Bulgārijas Republikas Konstitūcijas 25. panta 1. punktu ("Bulgārijas pilsonis ir ikviens persona, kurai vismaz viens no vecākiem ir Bulgārijas pilsonis, vai kura ir dzimusi Bulgārijas Republikas teritorijā, ja viņš neiegūst citu pilsonību izcelšanās ceļā. Bulgārijas pilsonību var iegūt arī naturalizācijas kārtībā") un, pamatojoties uz *Zakon za bulgarskoto grazhdanstvo* (Likums par Bulgārijas pilsonību) 8. pantu ("Bulgārijas pilsonis izcelšanās ceļā ir jebkura persona, kurai vismaz viens no vecākiem ir Bulgārijas pilsonis"). Bulgārijas dzimšanas apliecības nenoformēšana nav Bulgārijas pilsonības atteikums. Nepilngadīgais bērns ir Bulgārijas pilsonis saskaņā ar likumu, neraugoties uz to, ka šobrīd viņam netiek izsniegta Bulgārijas dzimšanas apliecība. Taču šādas dzimšanas apliecības nenoformēšana praksē noteikti apgrūtinās viņa kā Bulgārijas pilsoņa vai Savienības pilsoņa tiesību īstenošanu jau tikai tādēļ, ka viņam nevar tikt izsniegts personu apliecinošs dokuments.
- 34 Visbeidzot, *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) ir lūgusi lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izskatīt paātrinātā tiesvedībā saskaņā ar Tiesas Reglamenta 105. pantu.
- 35 *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) uzskata, ka lietas raksturs prasa, lai tā tiktu izskatīta ātri, jo attiecīgā persona ir 10 mēnešus vecs, nepilngadīgs bērns S.D.K.A., kas ir Bulgārijas pilsonis, dzimis Spānijas Karalistē un kura vecāki saskaņā ar Spānijas iestāžu izsniegtu dzimšanas apliecību ir Bulgārijas pilsonis un Apvienotās Karalistes pilsonis. *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) izskatāmā lieta attiecas uz Bulgārijas pašvaldību iestāžu atteikumu izsniegt bērnam dzimšanas apliecību Bulgārijas Republikā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu norādīto iemeslu dēļ. Šādi noteikts atteikums apgrūtinās derīga Bulgārijas personu apliecinoša dokumenta izsniegšanu. Tā kā bērns uzturas dalībvalstī, kuras pilsonības viņam nav, no apstrīdētā atteikuma tādējādi izriet, ka būtiski tiek apgrūtināta bērna uzturēšanās un brīva pārvietošanās Eiropas Savienībā (un ne tikai tajā), kā arī viņa kā Savienības pilsoņa tiesību efektīva īstenošana. *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) norāda, ka Tiesa līdzīgā situācijā jau ir

nolēmusi izskatīt lietu paātrinātā tiesvedībā (skat. attiecīgi Tiesas priekšsēdētāja rīkojumu, 2015. gada 3. jūlijs, *Gogova*, C-215/15, nav publicēts, EU:C:2015:466).

- 36 Pastāv arī otrs iemesls lietas izskatīšanai paātrinātā tiesvedībā. Otrs bērns, uz kuru attiecas Spānijas iestāžu izsniegtā dzimšanas apliecība, vecāks ir Apvienotās Karalistes pilsonis. Ņemot vērā *Brexit* tiesiskās sekas, bērnam, pat ja viņš pa šo laiku būtu saņēmis Lielbritānijas iestāžu izsniegtu dzimšanas apliecību un attiecīgā gadījumā būtu ieguvis Lielbritānijas pilsonību, netiktu nodrošināta efektīva un pilnīga viņa kā Savienības pilsoņa tiesību īstenošana. Līdz ar to, arī ņemot vērā *Brexit* sekas, nedrīkst vilcināties ar bērna tiesiskā stāvokļa precizēšanu.

DARBBA VERSIJA